

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Grozna novica!

Telegram iz Peterburga nam poroča grozovit dogodek, ki bode po vsem svetu vzbudil največjo pozornost: največji sočut za nesrečno žrtev, gnjus pa do krvavih nečloveških zločincev.

Ruski car je ubit!

Telegram iz Peterburga (Agence Russe) poroča:

Ko se je car peljal 13. marca popoldne iz jezdarnice mimo palače velike kneginje Katarine, vrgli so mu zločinci, preoblečeni kot delavci, kidajoči sneg, pod kočijo bombo, katera se je razletela, razdrobila voz, a nij carja nič oškodovala. Peklenska roka pa je imela pripravljeno še drugo bombo, ki je svoj žalostni cilj dosegla: razpoknivši se, odtrgala je carju obe nogi, vsled česar je car izgubil takoj vso zavest in prenešen v svoj kabinet je ob 4. uri popoldne izdihnil v velikih mukah svojo dušo. —

Večkrat so revolucionarni rovarji neke male stranke takozvanih nihilistov, ki hoté le vse obstoječe uničiti, posezali po življenji blazega ruskega carja Aleksandra II., a ne dosegli ga. Čudovito je bil večkrat iz smrtne nevarnosti otet, in uže smo upali, da ne bodo zlovoljniki zmagali, temuč obupajoči nad posrečkom svojega zločinstva odstopili od zlega namena. Ali evo, nazadnje zloba triumfira. Smrtno zadet je svojo dušo izdihnil, kot žrtva državnega reda, ruski car, blagi osvoboditelj ruskih kmetov, osvoboditelj balkanskih Slovanov.

Torej to nij kakov samodržec tiran, ki bi ga bila zadela blazna roka svobodnjaškega fanatika, nego padel je v svojej krvi blag vladar, kateremu niti protivniki nijso mogli odrekati ljubezni do svojega naroda. To je tragično, in za nas, ki smo slovanske krvi, tem bolj srca prodirajoče, ker vidimo, da je v groznej smrti padli prvi mej Slovani!

Na grob carja družega Aleksandra Nikolajeviča padajo solze ne le ruskega naroda, nego vsega dobrega Slovanstva, tudi naše. Po vsem svetu pa, kjer koli so ljudje človeškega srca, čulo se bode samo milovanje visoke žrtve in gnjus pred grozodejnikmi.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 12. marca. [Izv. dop.]

„Grof Coronini je od predsedništva odstopil,“ ta beseda je šla od ust do ust, ko je včeraj zvonček poslance klical v dvorano k začetku seje. Nikdo kaj tacega nij pričakoval

in malokdo je verjel, da je resnično, dokler nij stopil dr. Smolka na mesto predsednikovo in izročil zapisnikarju pismo grofa Coroninija, da ga prebere. Molčé je vse poslušalo, le ko pravi Coronini, de nema več splošnega zaupanja mej poslanci, zanikalo se je to od vseh strani. Po prebranem pismu nasvetuje grof Hohenwart, da zbornica izreče svoje globoko obžalovanje ob odstopu grofa Coroninija, čemur cela zbornica pritrdi.

Za levico je ta Coroninijev korak hud udarec, a ona sama ga je zakrivila s svojimi vednimi škandali; zlasti zagrizeni Herbst je poslednji čas proti Coroniniju in sploh v zbornici tako pobalinsko in surovo obnašal se in njegovi privrženci so mu pri tem nedostojnem početju z očitnim namenom, grofa Coroninija razžaliti, tako ostentativno pomagali, da se je vse to moralo pristuditi vsacemu izobraženemu človeku. Grof Coronini se je umaknil tem škandalopočetnikom ter s tem tudi raztrgal vez, katera ga je vezala še na levico. Položil je tudi svoj mandat kot poslanec, a nij dvomiti, da bode spet izvoljen; potem pa gotovo ne bode tam stal, kjer Herbst, Sturm in jednaki ljudje škanđale aranžirajo v zbornici in na ulicah.

V prihodnji seji se ima voliti novi predsednik. Eksekutivni komité se je o tem uže posvetoval in sklenil voliti za predsednika dr. Smolko, ki je zdaj prvi podpredsednik, za prvega podpredsednika g. barona Gödela, za drugega pa mesto prepustiti levici, naj ona jednega svojih imenuje.

Debata o hišnem davku se je nadaljevala in ker so se Tirolci udali ter sklenili glasovati za postavbo, nij bilo strahu pri glasovanju po imenih. Za predlog, da se naj gre v spejalno debato, je glasovalo 177 poslancev, mej temi cela desnica, (razen dveh južnih Tirolcev), moravski veliki posestniki in dr. Kronawetter; proti je glasovalo 160 poslancev leve in dva južna Tirolca. Tirolcem se je dosti olajšav obečalo, da so glasovali za postavbo.

Z Dunaja 13. marca. [Izv. dop.]

Eksekutivni komité je sklenil, kakor sem uže poročal, klubom desnice priporočati, da volijo Smolko za predsednika, barona Gödela za prvega podpredsednika, a mesto družega podpredsednika da se prepušča ustavovernej stranki. Ker pa so nemški liberalci izrekli, da oni nehčejo tega kompromisa, sta Hohenwartov in češki klub sklenila, nobenega kompromisa ponujati več liberalcem, za predsednika dr. Smolko izvoliti, prvega podpredsednika češkemu klubu prepustiti, ki bode menda kneza Lobkovica nasvetoval, barona Gödela pa pustiti na mestu družega podpredsednika, ker je g. baron Gödel sam izrekel,

da si ne želi stopiti na mesto prvega podpredsednika.

Avtonomistična stranka je o tej priliki spet pokazala svojo spravedljivost, liberalni kolovodje Herbst, Sturm itd. pa pridigujejo boj na nož in dozda še terorizujejo zmernejše elemente svoje stranke, ker jim obetajo, da bode kmalu konec te sisteme. Varali pa se bodo kakor so se varali pri glasovanju o hišnem davku, pri katerem so mislili gotovo večino dobiti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. marca.

Naučna komisija **gospodske zbornice** je imela 10. t. m. sejo. Iz izida te seje se vidi, da Lienbacherjev šolski predlog v gospodskoj zbornici valjda ne bode večine dobil, ker je z ustavoverci zoper njega glasovala tudi srednja stranka, zanj pa samo avtonomistična stranka gospodske zbornice.

Odstop grofa Coroninija je za „ustavoverno“ stranko grenko zdravilo, katero si sladé s tem, da mečejo psovke za njim. „Kdo pa je Coronini“, zaničljivo vpraša organ rojenega finančnega ministra. „Coroniniju je manjkalo vsega, da bi dostojno izpolnjeval svoje mesto“, pravi „N. Fr. Pr.“ „Omahljiv, jako omahljiv je bil Coronini“, pridiguje organ nemških nacionalcev. Čudno! takoj potem in v enej sapi pa vsi ti listi izražajo upanje, da bode Coronini, voljen zopet za poslanca, stopil v državnem zboru na tisto stran, kjer sede isti kričači, ki so ga s predsedniškega stola se svojo surovostjo vrgli. To je uže skrajna domišljija o ustavoverskej vlečnej moči.

Dunajske in peštanske novine so v zadnjem času posebno rade pisale, da namerava dalmatinski namestnik baron **Rodić** odstopiti. Uradna „Wiener Abendpost“ od 12. t. m. pa pravi, da so vse te in jednake vesti izmišljene.

Vnanje države.

O glavnem dogodku denšnjega dneva, o groznem **uboji ruskega carja** Aleksandra II. poročamo na prvem mestu tega lista.

Razmere mej Angleži in **Rusi** se vidno boljšajo. To je potrdil tudi v angleške spodnje zbornici lord Granville, rekoč, da „njega jako veseli izjaviti, da so razmere mej Anglijo in Rusijo najbolj prijateljske, tako, da bi dobro bilo, ako bi Anglija v takem prijateljstvu živela z vsemi drugimi evropskimi vlastimi.“ „Golos“ pravi, da iz te izjave sledi, da so razmere mej Anglijo in Rusijo boljše nego mej Anglijo in drugimi evropskimi vlastimi. To da bode uplivalo tudi na reševanje grško-turškega vprašanja.

Grki postopajo jako resno in odločno. Doslej so mobilizovani vsi rezervni razredi. Grške zbornice je naznanil ministerski predsednik Komunduros, da se morajo k vojakom poklicati tudi oni, ki nijso vojaščini podvrženi.

Oficijozno se sicer poroča, da se posredovanje o **grško-turškem** vprašanju ugodno vrši, kako se pa vrši, o tem se nič ne piše.

Baje da je Turčija predložila tri predloge glede nove grško-turške meje a vsi trije so taki, da se z nobenim ne bo Grčija mogla zadovoljiti, ker vsak pridržuje Turčiji Prevezo, Mecovo in Janino. Ako bi se vojna mej Grki in Turki pričela, zanaša se v tem slučaju Turčija na Albance, ki so jej baje naznanili, da jej hočejo pomagati.

Na **Irskem** je zdanji položaj jako resen. Jeden odlični član irske kmetijske zveze za drugim mora v uječo; v zapor dejanih je doslej največ najemnikov in sicer zaradi „strahovanja“ ali „žuganja“. Irci so hudo razburjeni in vendar se zdaj izvršuje na Irskem še le izjemni zakon; angleška zbornica je pa sprejela tudi postavo, vsled katere se bode Ircem vzelo tudi orožje.

Premirje, katero so **Angleži** sklenili z boerci v Transvaalu, je naredilo po vsem Angleškem velik utis, katerega različno izražajo angleški časopisi. Konservativni časniki s premirjem niso zadovoljni, kajti Anglija morala bi najprej boerce popolnoma premagati, predno bi sklepala z njimi mir. To premirje da je veliko ponižanje cele Angleške. Liberalni listi pa povsem nasprotno sodijo, oni menijo, da imajo zdaj boerci čas, da se premislijo in se Angležem udade, kateri jim bodo dali neodvisnost. — Transvaalski dopisnik v „Daily News“ je imel pogovor s poveljnikom boercev Joubertom. Ta je dejal, da bi boerci stopili v južnoafrikanško konfederacijo ter bi z Angleži radi bili prijatelji, a nikdar se ne bodo uklonili angleškemu gospodstvu.

Dopisi.

Iz Preserja 11. marca. [Izv. dop.] V noči 8. t. m. se je iz ljubljanskega semnja vračal Jože Peršin, pošten posestnik iz dolnje Brezovice, ter došel do Škandra pri Brezovici okolo pol enajste ure. Ko dojde k nekej hiši mej Brezovico in zunanjimi Goricami, zasliši ženski glas: „Kam pa greš? O Marija, pojdi nazaj“. Naš potovalec je vse to natančno slišal, in ne nadejajoč kaj hudega, koraka mimo hiše, od katere je okolo 12 metrov daleč stal nek možak kot velikan, nad katerim je prejel ženska vpila. — Ko pride k njemu, se velikan vanj zaletí začne po glavi biti, o enem pa je uže držal za žep pri telovniku, ter mislil Peršinu vzeti denar. Omenjen ženska to vidši zopet zavpije: „Za božjo voljo, prosim, pusti ljudi na miru!“ — vse to nij nič pomagalo, ruvala sta se, in večkrat je Peršina po glavi udaril z golo roko. Peršin, tudi junak, srednje močne postave širok mož se mu je težko branil, ker imel je v facolu nekaj nakupljenih stvari, a vendar nij mogel tolovaj zmagati popolnoma. Ruvala sta se okoli po cesti dalje, k sreči Peršinu spodleti ter pade ob cesti v graben, ali si porabi ugodno priliko, da potegne tudi tolovaja soboj in ga pritiska še nižje v graben. Ko se je tolovaj kobacal iz grabna, je bil uže Peršin na cesti ter bežal kar je bilo mogoče. Tolovaj izkobocavši se iz grabna prime kolec pri cesti ter udari za njim vpijoč: „Pri moj duši, da te imam prej ko sva v Goricih“. — Peršin ves spehan priteče do neke krčme in dobi človeka pred vratmi in mu v strahu pripoveduje, kaj se mu je pripetilo. A ta človek nij bil usmiljen Samaritan, da bi ga bil vzel pod streho, če je bil krčmar sam, ali hlapec, ampak rekel mu je „le kje na železniško črto pojte, tam boste brez skrbi“. Tolovaj pritekel je bil tudi do krčme, a ko je slišal pogovor o napadu, jo je vendar popihal nazaj. Mislil bodeš, dragi bralec kdo je ta le bil? En tak kot jih je veliko dandanašnji, ki se oženijo na proste roke! —

Da bi uže skoraj dobili postajo v Ribjeku pod Žalostno goro potem bode po tej nevarni cesti malokdo potoval. N.

S Tolminskega 20. marca [Iv. dop.] Prenapetost nij nikjer koristna, torej tudi ne pri šolstvu. Nova osnovna šolska postava je bila določila ljudske šoli osemletno obiskovanje, ker toliko let je baje treba v dosegu učnega smotra, ki ga ta postava določuje. A ker je osemletno obiskovanje šole ljudstvu neznosno, se je poslednje dni v državnem zboru storil zoper to odlični korak. Pri nas na Goriškem pa je bila šolska doba uže dozdej skržena na šest let. Da bi ljudska šola kljub skrženi šolski dobi dosegala vso tvarino, ki jej jo postava predpisuje, se je jelo neusmiljeno preobkladati učitelje z učnimi urami. Toliko pritiskanje učiteljev gotove ne bode imelo dobrih nasledkov; kajti, če se je pod nekdanjo šolsko dobo rodil pregovor: „Učitelji ne žive dolgo zaradi svojega teškega poslovanja“, dasi so imeli le po 4 ure na dan šolo in mnogo dni mej letom prosto, ter v primeri z zdaj tako neznaten smoter dosežati, koliko manj jim bode tedaj zdaj obstati, ko imajo od 5 do 7 ur na dan šolo in razen kakih dveh največjih praznikov mej letom skoro nobeden dan prosto. Pa tudi mnogo nekoristnih stroškov bode tako pritiskanje učiteljev šolskim blagajnicam prizadevalo, ker onemoglim učiteljem ali njihovim zapuščenim družinam priznava postava nekaj penzije oziroma odpravnine.

Sicer bi pa mor. l vsak previden človek priznati, da kolikor obilnejši in težavniši je je delo, toliko večji bi moralo biti tudi plačilo — kakor je to priznal naš veleslavni deželni zbor sklenivši šolsko postavo leta 1875, in veleslavno deželno šolsko svetovalstvo sled one postave povzdignivši šole tistih krajev, kjer je dražje živeti, v eno plačno vrsto više, da dobivajo učitelji primerniše plače; le c. kr. okr. šol. svetovalstva tega ne priznajo in mnogo rekurzov je bilo, predno so jela to postavo izvrševati; naše okr. šol. svetovalstvo je pa še zdaj ne izvršuje, niti je ne misli izvršiti, ker je visokemu ministerstvu menda dokazalo, da tukajšni prebivalci ne zmorejo dajati učiteljem večjih plač ter da tukajšnji učitelji niti ne potrebujejo večjih plač (ker molčijo).

Težavno se je z gosposko tožiti, a vendar so učitelji prisiljeni za svoj zaslužek rekurirati do najvišjega sodišča ter pojasniti, da Tolminski okraj laglje plača učiteljem pristojni zaslužek nego drugi okraji na Goriškem, kar dobro vedo davkarski uradi pa tudi okrajni šolski svet.

Vsekako se je pa nadejati, da postava, katero so sklenili deželni poslanci tudi s Tolminskega v deželnem zboru z ozirom na vse razmere posameznih krajev in jo je ministerstvo predložilo Nj. veličanstvu cesarju, da jo je potrdil, ter jo je bil potem dež. šol. svet vsem okr. svet. uže naročil izvrševati in se zdaj tudi izvršuje, bode naposled vendar tudi na Tolminskem obveljala, kakor popolnoma veljajo vse druge postavbe učitelje pritiskajoče in vsi ukazi.

Sicer pa veljavo deželne šolske postavbe od 16. oktobra 1875 priznava tudi naslednja in poslednja šolska postava za Goriško od 4. marca 1879 v paragrafu 9, kar vendar mora biti pri vsakem rekurzu na korist učiteljev.

Iz Trsta 10. marca. [Izv. dop.] Mnogokrat je bilo uže v „Slovenskem Narodu“ to ženo, kako je na Primorskem, zlasti pa v Trstu in tržaški okolici zato premalo slovenskega inteligentnega stanú, ker kmetje in delavci premalo dajejo svoje sinove v srednjo šolo, in jih izobraženci v tem premalo animi-

rajo in premalo podpirajo. V istem smislu piše tudi profesor Glaser v zadnji „Edinosti“. Naj njega besede tudi „Slovenski Narod“ citira, morda bodo kaj več izdale. On pravi:

„Manjka nam posebno advokatov, notarjev, zdravnikov, neodvisnih mož, za narodni blagor borečih se; nam pomanjkuje uradnikov in profesorjev, čijih srce bi vneto bilo za milo očetnjava; v nobenem mestu na Slovenskem razmere v tem obziru niso tako slabe, kakor tu na Primorskem; skoraj vsako mesto ima pa nekoje spoštovane narodne advokate. Tem žalostnim razmeram odgovarja na drugi strani primeroma malo število Slovencev, ki študirajo na tržaški nemški gimnaziji; vseh je 39. Znano je, da izhaja ogromna večina slovenske inteligence iz kmetijske korenike; meščani so nam presneto malo duševnih močij, priskrbeli. Nehoté se tedaj usiljuje želja, naj bi iz Tržaškega teritorija in sosednjih pokrajin Slovenci v večjem številu svoje sinove pošiljali na tukajšnjo gimnazijo, da bi s časoma tukaj napolnili one vrste narodnih boriteljev, katerih še sedaj tako nemilo pogrešamo. Ugovarja se mi lahko, da tukaj človek, delaven po drugem potu, poprej pride do kruha, kakor po osemletnem gimnazijskem in vsaj četriletnem vseučiliščnem glodanju šolskih klopi, in ka je sedaj malo izgleda za akademično izobražene ljudi; v splošnem pomenu velja ta ugovor a za razmere na Primorskem in na Istrskem ne. Ugovarja se morda dalje: Tužna Istra ne zmore denarnih žrtev, ki jih zahteva študiranje. Ta ugovor je v resnici trd. V tem obziru bi gotovo vlada morala nekoliko pod pazduhe seči; upamo, da se v odločilnih krogih in sicer vladnih krogih na Primorskem nekoliko nam na bolje obrne. Premnogo bi se tedaj gotovo ne terjalo, ko bi se za tiste okraje, ki so bliže Trstu, nego Pazinu in Gorici, vsaj nekaj iz državne blagajne storilo. Izvrstni dečki teh pokrajin bi se naj vsaj eno leto na tukajšnji nemški meščanski šoli (dokler se nam gledé enakopravnosti v šolah boljše ne bo godilo) in vsaj prva leta na gimnaziji, nekoliko podpirali: pošten in marljiv dijak si v višjih razredih v Trstu sam lahko naprej pomaga. Rodoljubne slovenske obitelji bi brž ko ne tudi s hrano jeden ali dva dni na teden takim dijakom pomagale.“

Iz Prage 12. marca. [Izv. dop.] Jutri v nedeljo 13. t. m. bode tukaj v Pragi slovensen pogreb Boleslava Jablonskega jednega izmed največjih in najpopularnejših čeških pesnikov. Boleslav Jablonsky, kojega pravo ime je Karel Eugen Tupy, umrl je v samostanu Zwierzinec pri Krakovu 27. febr. t. l. ter bil pokopan v istem samostanu. Češki klub je na predlog dr. Riegera sklenil, da se imajo ostanki ranjcega pesnika prepeljati v Prago in pisateljsko društvo „Svatobor“ prevzelo je vsa dela tikajoča se dostojnega pogreba. Dr. Jelinek, znan češki pisatelj in iskreni prijatelj Jablonskega, šel je takoj v Krakov, da dobi doizvoljenje za izkop in prevoz Jablonskega. Sredo 9. t. m. bilo je truplo J. izkopano ter pri ogromnej udeležitvi poljskega naroda prepeljano na kolodvor. Jablonsky bil je prošt samostana v Zwierzinci poleg Krakova. Rojen je bil na Češkem v Kardašovej Rečici 14. jan. l. 1813. V njegovej zapuščini našli so zvezek pesnij v poljskem jeziku pripravljen za tisk.

Iz Bosne 7. marca [Izv. dop.] Oni članek, ki je v „Pest. Lloyd“ izšel in koji kritikuje ovdašnje činovništvo, je tudi v Sarajevu veliko sensacijo napravil, posebno pa

mej onimi, katerih se tiče. Premda je bil ta članek dosta pretiran, prinesel je na videlo vendar dosta istine, kajti mej uradniki je v resnici ne malo število nesposobnih ljudi, kateri sicer visoko plačo vlečejo, ali zato malo delajo. Tudi je mnogo takih, posebno v finančnem odseku, dosta takih ljudi, ki so bili onkraj meje financarji, diurnisti, i. t. d. sedaj pa ošabno kot svetovalci se zlatnim kolarom stopajo, ali vsaj take službe opravljajo, za katere je treba zanesljivih in sposobnih močij. Sploh pa je marsikaj nezdravega v Bosni, kar vlada skrbno skriva, namesto da bi rano izrezala. Glavni greh je neodločnost in pomanjkanje vsakega pravca. Vlada bi vsem rada ustregla, pa zato nobenega ne zadovolji. Politika se menja, kakor veter, denes se laskajo Mohamedancem, jutri Srbom, katolik pa, ki so jedini Avstriji udani, so popolnem v kot pritisnjeni, češ, ti so tako naši in zadovoljni. Slaba uprava, visoki davki in naumljena germanizacija odvrta prijateljstvo in simpatije naroda.

Vsakako neugoden utis napravil je na narod zločin poreznika Markovine. Markovina 25 let star mož sprl se je bil uže poprej s kotarskim predstojnikom Gjorgjevičem, kateri ga je baje potem šikaniral, tako da je sklenil Markovina ubiti ga. Kak razlog je imel ubiti finančnega inspektora Sokolića se ne zna. — Markovina še nij obsojen. Govori se, da je v blaznosti izvršil svoj zločin, ker je baje poprej jedenkrat v strahovitej nevarnosti na morji obolel ter je utis one strašne dogodbe vzdrmal njegove živce. tako da je uzrujanost vsled šikan predstojnikovih ga na zločin dovela.

28. febr. in naslednja dva dni bila je prva javna končna razprava pred okrožnim sodom sarajevskim. Obtoženci, trije bratje Smajlagići, bili so okrivljeni, da so po krivih svedokih 1878 leta zaveli b'vši otomanski sod v Sarajevu, da jim je kot tobožnjim sorodnikom debele krvi (t. j. moškega kolena) prisodil ogromno zapuščino v vrednosti 70.000 gl. za pokojnim Bašagićem Telalagićem, na koji način je vdova poslednega Umija Telalagić bila oškodovana. Dva brata sta bila obsojena na 5 let, jeden na 2 leti. Od onih krivih svedokov bili so obsojeni 4. mej njimi 91 let starec, na 8 mesecev uječe. Zagovornika nijso hteli primiti, rekli so, da se bodo sami branili in Alah. Vsi okrivljeniki so muhamedanci.

Zvanični list od 24. febr. javlja, da je Nj. veličanstvo blagoizvolilo popolno odpustiti dosele neodsluženi „tain“ (t. j. podpora postradalim stanovnikom Bosne in Hercegovine).

V istem listu od 3. marca prijavlja se tudi, da je „postdebit“ odtegnen v Zadru izhajajočemu listu „Srpski list“, kateri se ne zadovoljuje, da v Dalmaciji zdražbo dela mej katoliki in pravoslavni, ampak se tudi vedno zadira v vlado, činovnike, naredbe i. t. d. ter brezdušno hujska pravoslavne.

Dne 3. marca otvoril se je v Sarajevu „medžliš“ t. j. nekakav deželni zbor, čigar sednice so tajne. Vlada podstira predloge in načrte, članovi tega zbora pak se posvetujejo ter svoje mnjenje izražujejo. V prvih dveh sednicah govorilo se je o sredstvih, kako zaprečiti često pojavljajočo se lakoto v nekaterih okrajih, o ponarejevanji vina in drugih pijač, i o zidanih cest. — Od članov je 6 Turkov, 6 Srbov, 2 žida in samo 3. katoliki. —

Od 6. marca počenši držali bodo profesorji c. kr. gimnazije vsako nedeljo javna predavanja za odrasle ljudi brezplačno. Kak bode uspeh bodem o priliki javil.

Policijsko vodstvo počelo bo iz dajati nekakov „Polizeiblatt.“ —

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 14. marca. Smolka je s 184 glasovi zoper 146 glasov ustavovercev voljen za predsednika državnemu zboru. Ustavoverci so glasovali za Rechbauerja. — Hohenwartov oče je umrl.

Iz Peterburga se javlja: Aleksander III. (dozdaj cesarjevič naslednik) je z manifestom razglasil svoj nastop na vladarski prestol; v proglasu obeta sveto, da hoče po izgledu in sporočilu svojih pradedov posvetiti celo svoje življenje skrbi za blagostanje, moč in čast Rusije. Vojska mu je uže zvestost prisegla. Denes so bila svečana predstavljanja v zimski palači in so novemu carju prisegle vse civilne oblasti.

Dva udeleženca pri napadu so ujeli. Tist, ki je vrgel drugo smrtonosno bombo, je ubegnil. Okolo zimske palače so se nastavili vojaki. Privatna poročila pripovedujejo, da so pred ekvipažo umorjenega carja zločinci na senéh peljali se in pred soboj imeli bombe. Mir nij bil nikjer kaljen.

Domače stvari.

— (Volitve v kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico.) Piše se nam: Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico kranjsko sicer še nijso razpisane, a narodnjakom je treba klicati uže zdaj živo: pozor! Nemškutarji, kateri nemajo celo nič upanja zmagati v obrtniškem oddelku, toliko bolj svojo pozornost obračajo na trgovinski oddelek. Dan na dan imajo nemškutarski gospodje seje in se organizirajo, a o delovanji narodne stranke le premalo ali celo nič ne slišimo. Premisliti je, da imajo nemškutarji mnogo ložjo agitacijo, sosebno ker je večina volilne komisije v njenih rokah, tedaj je njim material za agitacijo dosto brže dobiti možno, nego li narodnjakom. Treba pa tudi nij pozabiti, kdo je sestavil imenik volilcev za kupčijsko zbornico tako, kakor je denes. Vitez Vesteneck zna še denes dobro „ordre de bataille“ zadnjih volitev v kupčijsko zbornico. Zatorej kličemo narodnjake, posebno ljubljanske, naj delajo, dokler je čas, da vrag ne bode zopet ljulike sejal. Nij zadosti da se skliče odbor zaupnih mož, potem pa se pusti vse, da naj gre kakor gre.

— (Dr. Fister) iz 1848. leta znani vojaški duhoven dunajske študentovske legije, rojen Kranjec, leta 1834 pridigar v ljubljanske stolne cerkvi, umrl je 13. marca na Dunaji 73 let star. — Udeležil se je dunajskega upora, bil na državnem zboru v Kromerizu, a po reakciji je bežal v Ameriko, kjer je kot učitelj jako težko preživel se. Leta 1876 se je vrnil v Evropo, živel nekaj časa v Gradci in zadnji čas na Dunaji, kjer so ga podpirali prijatelji 48. leta.

— (Vitez Kaltenegger) se je v nedeljo ob 1 uri vendar enkrat odpeljal na Dunaj, da prevzame tam novo službo pri finančni prokuraturi. Ljubljanski nemškutarji so bili zbornali vse svoje vkupe, kar je bilo mogoče, in prišlo je na kolodvor južne železnice kaci 80 osob, mnogo nemških žensk, katere so bile znesle precejšnje število šopkov in cvetlic. Kakor je bilo videti, se je nemškutarska gospoda jako težko ločila od svojega kolovodja. Pred odhodom izročili so prijatelji g. Kalteneggerju za spomenik nek album.

— (Norec v vodo skočil.) Zadnjo nedeljo je skočil zjutraj ob 8. uri neki kmetski fant iz postonjskega okraja v Ljubljano; blizu mesarskega mosta izvekel ga je iz vode postrešek z dolgo palico, ki jo je vtoplencu pomolil in pripeljal ga na rotovž, od koder so ga odvedli v norišnico. Norec, 27 let star, sin kmetskega posestnika, je bil to storil namreč mej časom, ko je njegov varuh šel k dr. Valenti izprosit sprejem v norišnico, ker nij imel soboj potrebnih listin in ker ga nijso hoteli v norišnico sprejeti. Na rotovž pripeljan je rekel blaznik, da se je hotel vtopiti, ker je hud grešnik.

— (Josip Noll.) Piše se nam: V Odesi izhajajoč ruski ilustrirani list „Majak“ prinesel je v št. 3. na prvi strani sliko baritonista Josipa Nollja, a na drugi strani biografijo njegovo pod naslovom: Josip Gotardovič Noll, v katerej vrlo pohvalno govori o našem zemljaku.

— (Z Dunaja) se nam poroča: Gospod Ernst Kramar, asistent c. kr. agrikulturno-kemičkega poskuševališča, napravil je te dni zadnje izpite z diplomo iz kmetijstva, kemije in naravoslovja. On je baje prvi Slovenec, ki je napravil na dunajske visoke šole za kmetijstvo (Hochschule für Bodenkultur) stroge izpite!

— (Trboveljske premogovjame) dobile so veliko naročilo. Za italijansko železnico „Alta Italia“ morajo na leto nakopati 24.000 ton.

Razne vesti.

* (Vihar.) Na Dunaji in po dunajske okolici je ljutil zadnje dni silen vihar in proizročil škode za več sto tisoči goldinarjev. Vihar je bil tako silen, da je podiral dimnike in zidove ob hišah in kdor nij bil trdno uprl se viharju, ležal je kmalu na tleh, tako so se morali po trije in več ljudi jeden drugega držati, da so mogli naprej priti. Cerkev so močno oškodovane. Neko delavko je vihar tako silno vrgel na tla, da je nezavestna obležala. Prav tako se je zgodilo tudi z več otroci, ki so šli iz šole domov.

* (Nič ne ostane skrito.) Iz Elesda poroča se v „Függ“: Poleti 1878 je bil gozdar Virčologske graščine, neki Prus, zavrtno umorjen. Gozdar je prišel ravno iz Velikega Varaždina in ko se je peljal skozi gozd, slišal je kuglo žvižgati mimo ušes, druga kugla ga pa takoj potem zadaj v hrbet zadene. Črez deset dnij je gozdar umrl. Zdaj se nij vedelo, kdo da je nagozdarja streljal in tudi sodnijska preiskava nij nič zjasnila stvari. Te dni pa je neki gozdni čuvaj dobil v istem gozdu kmeta, ki je drva kradel in ko ga je hotel odvesti se saboj, zažugal mu je kmet, „le čakaj, jaz vem, kdo je ustrelil gozdarja“. Na to so priskočili še drugi gozdni čuvaji, in kmeta tako pretepli, da je v krvi na tleh obležal. Kmet pa nij bil mrtev in ko je videl, da je sam, splazil se je po vseh štirih v Elesd k sodniku. Temu je povedal, da so l. 1878 rumunski kmetje najeli tri gozdne čuvaje, vsakemu dali 100 gl., da so ustrelili gozdarja, na katerega so imeli piko. Sodnija je prišla zdaj še 20 družih udeležencev tega umora.

Umrli so v Ljubljani:

6. marca: France Tonča, delavčev sin, na Poljanske cesti št. 42.

7. marca: Janez Tratnar, prisilni delavec, 47 l., v prisilnej delavnici št. 50, za vnetjem pljuč. — Božidar Toman, privatni uradnik, 32 l., na sv. Petra cesti št. 18, za vnetjem pljuč. — Franca Jeršek, 36 let, na Poljanske cesti št. 23, za sušico.

8. marca: Amalija Drenik, okrajnega sodnika vdova, 52 let, za mrtudom. — Franca Šerar, gostija, 68 let, v Krakovskih ulicah št. 27, za mrtvico v črevesu.

8. marca: Janez Savenec, delavčev sin, 20 m., na cesti v mestni log št. 4.

10. marca: Leopoldina Skalar, klobučarjeva hči, 4½ leta, v Florijanskih ulicah št. 36.

11. marca: Frančiška Veseljak, delavka, 25 let, v Gradišči št. 2 za srčno hibo.

V deželnej bolnici:

5. marca: Jakob Revineš, delavec, 31 let.

Le dobra stvar se hitro prikupi.

Komaj je tri leta, kar sem prišel iz Novega Jorka v London, da angleško deželo seznanim z mojim novim izdelkom. Začel sem z malim ter odprl početkom le majhno delavnico in pisarno. Pošiljal sem moj izdelek v malih zabojih na ogled in poskušajo po Angleškem, Irskem in Škotskem. Moj ekstrakt bil je povsod z veseljem sprejet in uže v prvem letu se je naročilo pri meni 200.000 flašic. Mnogi so se naročili še le potem, ko so dobroto mojega izdelka uže sami poskusili. Drug ga je priporočal drugemu in tako je moja obrtnija dobro napredovala.

Od začetka, prej da sem ljudi se svojim izdelkom seznanil, imel sem več stroškov s pošiljanjem, ko dobička. Zanesel sem se pa na to, da se mi bo to pozneje ceniti vedelo. V tem se nijsem motil. Dobil sem toliko priznanja in naročil, da sem svojo delavnico kmalu razširil moral. V drugem letu se je naročilo pri meni na stotine in tisoče, da jih uže nijsem vedel kam devati. Jednoglasična bila je hvala mojega „shäker-ekstrakta“. Tako se namreč imenuje moj izdelek in je izvrstno zdravilo za bolezni na jetrah in v želodcu. Najprej se je razširilo to zdravilo po Angleškem. Po dolgih študijah in preiskavah sem se namreč prepričal, da največ bolezni prihaja dandanašnji iz želodca in iz jeter. Iznasel sem zoper te bolezni zdravilo „shäker-ekstrakt“, in ko sem se v Ameriki prepričal, da je mnogim pomagalo, sklenil sem, prinesiti ga tudi v Evropo. Pa nijsem prišel v Evropo kot klativitez, kajti vodil sem tam veliko kupčijo in imel sem več ko zadosti za življenje. Moja kupčija se je v tretjem letu še bolj razširila; samo na Angleškem sem prodal 900.000 flaš, v treh letih skupaj tedaj 1.700.000 flaš, in to je gotovo mnogo za začetek v tako kratkem času. Slaba stvar bi se ne bila tako prodajala. Na Angleškem so brž spoznali, kako dobro zdravilo je „shäker-ekstrakt“ zoper slab želodec in bolezni na jetrah, in da je res mnogim pomagal, se vidi uže iz tega, ker se ga je toliko pokupilo. Tolika spričevala od vseh krajev dale so mi pogum, da sem svojo knpčijo uže razširil na druge dežele.

Želodec se kmalu pokvari, ta bolezen pride kakor tat v noči, zdravilo za to pa je „shäker-ekstrakt“.

Če je želodec pokvarjen, boli človeka v prsih in na straneh, včasih tudi v križi; človek je zaspan in slabe volje, usta imajo čuden duh, na zobeh je polno slin neprijetnega vduha. Človeku se ne ljubi jesti in na želodec leži nekaj kakor kamen. Oči so udrt; roke in noge so mrzle in mokre, kar pride od mrzlega potu. Bolnik je vedno zaspan, in če prav spi, mu vendar nič nij bolje; čez nekaj časa postane siten, razdražljiv in teman, v sru mu je, kakor bi se nečesa bal. Glava je omotična, posebno kadar človek vstane; čeva postanejo trda, koža pa suha in gorka. Kri je teška in se nerada po žilah vali; belina v očesu postane rumena. Bolnik pogosto živež izbljuje in občuti pri tem kislinast ali pa sladkast okus. Včasih tudi srce tolče, da bolnik dostikrat misli, da je na sru bolan. Oči slabo vidi jo, kakor skoz meglo, človek postane klavrn in slab. Kmalu se prikaže tudi kašelj, početkom suh, pozneje pa z zelenkastim izmetkom. Te prikazni ne pridejo vse na jedenkrat, ampak zapored; pa dostikrat jih je več na enkrat opazovati.

Lastnik A. J. WHITE v Frankobrodu na M.

Zaloge imajo na Dunaji: Stara c. kr. vojna lekarna, I., na Stefanovem trgu, Fr. Plebanja, lekarja; V. Twerdy, lekar „pri zlatem jellenu“, Kohlmarkt I.; C. Haubner, lekar „pri angelju“, I., am Hof; A. Egger, lekar „pri rudečem raku“, I., Hoher Markt; B. Bibus,

lekar „pri labudu“, I., Schottenring; Ph. Neustein, lekar „pri sv. Leopoldu“, I., Plankengasse 6; J. Weis, lekar „pri zamorecu“, I., Tuchlauben 27; dr. Ehrmann, lekar „pri sv. Brigiti“, II., Brigittaplatz; M. Sobel, lekar „pri medvedu“, II., Taborstrasse; dr. Aleks. Rosenberg, lekar „pri sv. Trojici“, III., Radetzkyplatz; lekarna am Rennweg, III., Ant. Mayerja; dr. J. Lamatsch, lekar, IV., Wied. Hauptstrasse 16; M. Zavaros, lekar „pri križu“, VII., Mariahiferstrasse 72; Jul. Herbabuy, lekar „pri usmilenju“, VII., Kaiserstrasse 90; Ludvik Lip, lekar „pri zlatem slonu“, VII., Stiftgasse; C. Firbas, lekar „pri sv. Ani“, IX., Währingstrasse; dr. Schlosser, lekar, IV., Wieden, Hauptstrasse 60; M. Schneid, V., Wimmergasse 33; C. Ploy, lekar, IX., Porcellangasse 5; G. & R. Fritz, drogist, I., Bräunerstrasse 5; lekarna udove Seewald, VII., Mariahiferstrasse 106. — **Po raznih deželah:** V Zagrebu: M. L. Finsch, lekar; v Osterlici: A. Prikril; v Badenu: G. Schwarz; v Brnu: F. Edér; v Boenu: H. Spretter; v Brüxu: Ferd. Fleck, drogist; v Brodu (Galicija): E. Liska; v D. Földvaru: Jos. Pl. Pap; v Gmundenu: A. Raymann; v Iglavi: V. Inderka; v Inomostu: Fr. Winkler; v Kanéugi (Galicija): R. Heger; v Karloven: Z. Findeis, lekar, J. Birš; v Celovcu: P. Birnbacher; v Krakovem: Jos. Tranczynski; v Kremsu: S. E. Kleweine; v Ljubljani: **Julij pl. Trnkoczy**; v Lvovu: Peter Mikolaš, Sigmund Rucker in K. Križanovski; v Linu: A. Hofstätterja dediči in A. Rupert; v Meranu: A. Pan; v Milovki (Galicija): M. Quirini; v Miskolezu: dr. M. Herz; v Novemčičinu: Jul. Neuser; v Pančovi: W. H. Graff; v Plznu: E. Kalser; v Pragi: Jos. Fürst na Poršči; v Prerovi: Ig. Psota, lekar „pri zlatem orlu“, v Presburgu: Fr. Henrici, lekar pri sv. Trojici, in Feliks Pistry, lekar „pri rudečem raku“, v Presniah: A. Griessl; v Reichenbergu: Jos. pl. Ehrlich; v Saazu: V. Kraus, drogist; v Sangerbergu: J. Ziegler; v Solnogradu: dr. pl. Sedlitzky, c. kr. dvorni lekar; v Semnici: Fr. Sztankay; v Sternbergu (Morava): A. Ferkl; v Opavi: A. Plahky; v Temešvaru: C. M. Johner, lekar, mesto, Hunyadigasse, in Stefan Tarczay, lekar „pri Mariji pomagaj“, v Ogerskem Hradišu: J. Stancel; v Vinkovcih: L. pl. Alemann; v Varazdinu: G. Hochsinger, lekar; v Welsu: K. Richter; v Dunajskem Novem mestu: Fr. Kolčarš, lekar; v Karlsbadu: G. Findeis, lekar; v Belcu (Galicija): J. Gross, lekar; v Zydaczowu: M. Bardasz; v Grünburgu (Zgor. Avstr.): J. Müller, lekar; v Leitmericu: R. Lahler, lekar „pri kroni“, v Liesingu: A. Huss; v Seegedinu: A. Kovacz; v Beljaku: Rumpfovi dediči; v Celji: A. Kupferschmidt; v Deutschbrodu: W. Kabelach; v Osjeku: J. Gobetzky; v Gradei: Fr. Ks. Gschihay; v Gr. Beskerek: L. Mencher; v Gyongyösu: F. Mersitz; v Hermannstadtu: A. Deutsch; v H. M. Vasarhely: J. Riss; v Leva (Levenz): E. Bolemann; v M. Bukwitzu: C. Blodig; v Mähr. Weisskirchenu: J. Kriegelstein; v Nussdorfu pri Dunaji: Kol. Boly; v Nyiregyhaza: E. Korangi; v St. Pöltnu: O. Hassak; v Windischgarstenu: Em. Keller; v Znaimu: E. Scherko. (109—4)

Dunajska borza 14. marca

Enotni drž. dolg v bankovcih	73	gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	"	85	"
Zlata renta	92	"	80	"
1860 drž. posojilo	130	"	10	"
Akcije narodne banke	812	"	—	"
Kreditne akcije	290	"	80	"
London	117	"	35	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	29 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	55	"
Državne marke	57	"	15	"

Loterijne srečke.

Na Dunaji 12. marca: 88, 17, 30, 24, 9.
V Gradci 12. marca: 38, 71, 34, 47, 77.

Usnjarskega učenca

15 let starega, krepkega, takoj sprejme

Matevž Završnik,
usnjarski v Cerknici.

Mlade prašiče,

od 5—8 tednov stare, posebno za pleme dobre, prodaja po ceni

Štefan Furlani,
v Mirkah pri Vrhniki.

15.000 hruševih divjakov,

3 leta starih, uže za cepiti, prodaja 100 za 1 gld.

Andrej Net,
na Kokrici pri Kranji.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in hite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zauzeva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stajecim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaja samo (72—11)
lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja
na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Marija Dogan

v Ljubljani, (134—2)

„Fournier-tovarna“,

priporoča lastne izdelke najlepšega

fourniera.

Umetne (640—26)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celuloidu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Popolna razprodaja zaloge manufakturnega in lišpnega blaga

po zdatno znižanih cenah pri (108—6)

T. H. EGER,

na sv. Petra predmestji št. 6 v Ljubljani.

Gumi-bonbon,

boljši, nego vsak drug, kolikor se ga okolo prodaja,

rabi z najboljšim vspehom

**zoper kašelj, hripavost in
katarno stanje organov, s
katerimi se sope.**

V škatlicah po 10 kr.

prodaje (490—20)

GABRIEL PICCOLI,

lekar „k angelu“,

na dunajske cesti v Ljubljani.

Za izpeljevanje in izvrševanje

reklamacij o zemljiškem davku

po posestniških polah priporoča se p. n. posestnikom gospod

Ivan Pribil,

civilni inženir, v Ljubljani, Gruberjeve ulice št. 4. (121)

Ces. kralj. izklj. priv.

Wilhelmov tekoči zeliški sedativ

„BASSORIN“

od

Franc Wilhelma, lekarja v Neunkirchenu,

jedino, kateri je visok c. kr. zdravstveni urad preiskal in potem odličilo nj. veličanstvo cesar Fran Josip I. z izključivim privilegijem.

To sredstvo je priredel, kateri, ako se z njim namaže, čini pomirovalno, dobro, olajšujoče v slabosti na živcih, bolečinah na živcih, živčnih boleznih, telesnej slabosti, revmatičnem živčnem trganju po udih, zoper revmatizem, trganje po udih, bolečine v mišicah, zoper bolečine na obrazu in po udih, giht, revmatizem, glavobol, omotico, šumenje po ušesih, bolečine v križi, zoper slabost udov, posebno pri dolgem potovanju (vojakom, gozdarjem) zoper zbadanje ob straneh, nervozne bolezni vsake vrste, tudi zoper zastarel revmatizem.

Jedna bučica z zdravniškim navodom stane 1 gl. a. v. Za kolek in zavoj 20 kr. posebe. Prodaje tudi: (20—5)

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Brodu Eug. Schrepel, lekar. V Gradei J. Purgleitner, lekar. Wend. Trnkoczy, lekar. V Zagrebu Sig. Mitlbach, lekar.